

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü

Sayı : 87375112/010.06

Konu : Gümrüklerde Nakit Kontrolleri

GENELGE (2015/1)

Bankacılık sistemi dışında gerçekleşen ve yolcu beraberinde ülkemize getirilen veya ülkemizden çıkarılan nakdin (Türk Parası, yabancı paralar ve bunlarla ödemeyi sağlayan; bono, poliçe ve çekler ile seyahat çekleri, posta çekleri, yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kuruluşlarca verilen ödeme emri vb. belgeler) giriş ve çıkışına ilişkin usul ve esaslar Türk Parası kıymetini koruma hakkında mevzuat ile suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi hakkında mevzuatta düzenlenmiştir.

Buna göre, kuryeler veya yolcu beraberinde transfer edilen nakdin takibi, kontrolü ve gerektiğinde kayıt altına alınmasına ilişkin işlemler gümrük idaresinin sorumluluğundadır. Söz konusu mevzuata dayanarak yapılan nakit kontrolleri ile ilgili gümrük giriş-çıkış noktalarında uyulması gereken usul ve esaslar aşağıda belirtilmiştir.

YURT İÇİNE NAKİT GİRİŞİ

- 1) Türkiye’de ve yurt dışında yerleşik gerçek kişilerin, kişisel sermaye hareketlerine ilişkin yurtdışından yapacakları transferler ile yurtdışından temin ettikleri kredileri bankalar aracılığıyla getirmeleri serbesttir.
- 2) Yurda girişte aksine bilgi ve belge olmaması durumunda, kişilerin taşıdıkları nakdin kaynağına ilişkin gümrük idaresine yaptıkları beyan esastır.
- 3) Mal ve hizmet ihracat bedeli, transit ticarete ilişkin kazançlar, yabancı sermaye bedeli veya diğer kaynaklardan temin edilen nakdin gümrük giriş noktalarından yurda getirilmesi serbesttir. Bu nakdin beyan edilmesi zorunlu değildir ve yolcular beyana zorlanamaz. Talep etmeleri halinde, yolcuların getirdikleri bu nakdi EK-1’de yer alan “Nakit Beyan Formu” ile gümrük idaresine beyan etmeleri mümkündür.
- 4) Nakit Beyan Formları elektronik ortamda, beyanın uygunluğu sağlandıktan sonra, gümrük görevlisi tarafından doldurulur. Sistemde doldurulduktan sonra üç nüsha olarak yazdırılır ve ilgili gümrük personeli ile beyanda bulunan tarafından her bir nüshası imzalanır. Nüshaların ikisi idarede saklanır, üçüncüsü ise yükümlüye verilir.
- 5) İhracat karşılığı getirilen dövizlerle ilgili Nakit Beyan Formlarının doğruluğuna ilişkin bankalar tarafından yapılabilecek talepler gecikmeksizin karşılanır.
- 6) Gümrük idaresince, giriş yapan yolcunun beraberindeki nakdin kaynağının beyan edilmesinin istendiği durumlarda, beyan doğru yapılmak zorundadır. Yolcu tarafından yapılan beyanın doğru olup olmadığı gümrük idaresince gerçekleştirilecek kontrol suretiyle tespit edilecektir.
- 7) Nakit Açıklama Tutanakları (EK-2), elektronik ortamda, nakit zilyedinin sözlü beyanı ve gümrük personelinin tespitlerine istinaden doldurulur ve dört nüsha olarak yazdırılır. Söz

konusu tutanaklar en az bir gümrük personeli ile beyanda bulunan kişi tarafından imzalanır. Talep edilmesi halinde bir nüshası ilgisine verilir.

8) Açıklamanın doğru yapılmadığının tespiti halinde, tutanak en az iki memur tarafından imzalanarak Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na (MASAK) bildirilir. 9) 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanuna istinaden istenilen açıklamanın eksik yapıldığının veya hiç yapılmadığının anlaşılması halinde, 2.500 TL'yi aşan farklar için aynı Kanununun 16 ncı maddesi gereğince gümrük idaresi tarafından, açıklanmayan miktarın %10'u tutarında idari para cezası kesilir ve söz konusu nakit muhafaza altına alınır.

YURT DIŞINA NAKİT ÇIKIŞI

1) Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar çerçevesinde, yurt dışına gümrükler üzerinden çıkarılacak nakde ilişkin miktar sınırlamaları bulunmaktadır.

Yurt dışına çıkan kişilerin bankacılık sistemi dışında çıkarabilecekleri Türk Parasının üst sınırı 5.000 ABD Doları karşılığı Türk Lirasıdır. Bu sınır yabancı para için de geçerlidir. Ancak, 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin "f" fıkrasında, yabancı paranın yurt dışına çıkışı ile ilgili olarak bazı istisnalar getirilmiştir. Buna göre;

Yurt dışında yerleşik kişiler ile Türkiye'de yerleşik sayılmakla birlikte yurt dışında çalışan Türk uyruklu kişilerin, yurda girişlerinde beyan etmiş olmak koşuluyla 5.000 ABD Doları üzerindeki döviz yurt dışına çıkarmaları mümkündür.

Türkiye'de yerleşik kişilerin 5.000 ABD Doları üzeri döviz bankacılık sistemi dışında yurt dışına çıkarabilmeleri ise, ancak "görünmeyen işlemler" çerçevesinde bankalardan döviz satın aldıklarını tevsik etmeleri halinde mümkündür.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın I-M sayılı Genelgesine göre görünmeyen işlemler; sigorta bedeli, komisyonculuk ücreti, dökümantasyon giderleri... gibi "ithalat, ihracat gibi mal hareketini doğuran işlemler ile sermaye akımları dışında kalan, ancak bu konulara dolaylı olarak bağlı bulunan sosyal, ekonomik ve kişisel ilişkilerin değişik aşamasını içine alan işlemleri ve ödemeleri" ifade etmektedir.

2) 5.000 ABD Doları karşılığına kadar olan Türk Parası ve yabancı paraların beyan edilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır. 32 sayılı Kararda, Türk Parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgelerin yurt dışına çıkışına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu itibarla, bu belgelerin yurt dışına çıkarılması serbesttir.

3) Yurt dışına çıkışta yapılacak kontroller, "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünde belirtilen usulde yapılır. Çıkarılan nakdin miktarı ile ilgili olarak bulunulan beyanın doğruluğu gerekirse fiziken kontrol edilir.

4) Yukarıda belirtilen miktarlar üzerindeki nakdin çıkarılmasının söz konusu olması halinde, yakalanan nakde el konulur. Bu husus, ayrıca 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanununun 3 üncü maddesi çerçevesinde 32 sayılı Karar hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığının ve muvazaalı işlem yapılıp yapılmadığının değerlendirilmesi amacıyla Cumhuriyet Savcılığına bildirilir ve Cumhuriyet Savcısının talimatına göre hareket edilir.

Ayrıca, yurt dışına çıkarılmakta olan Türk Parası ve yabancı paralarla ödemeyi sağlayan belgeler, görünmeyen işlemler çerçevesinde çıkarılan yabancı para ve daha önce yurt dışından getirildiği belgelendirilebilen döviz ile ilgili olarak suç gelirlerinin aklanmasının önlenmesi mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi tarafından açıklama istenebilir. Bu durumda, bulundurulmuş meblağların açıklanmaması ya da eksik açıklanması halinde 2.500 TL'yi aşan farklar için "Yurt İçine Nakit Girişi" bölümünde izah edildiği şekilde işlem yapılır.

NAKİT BEYAN FORMU (FORM) İLE NAKİT AÇIKLAMA TUTANAĞINA (TUTANAK) İLİŞKİN ORTAK HÜKÜMLER

- 1) Elektronik ortamda doldurulan Form ve Tutanaklar için sistem tarafından otomatik bir tescil numarası verilir. Form ve Tutanaklara ilişkin tescil numaraları farklı serilerde üretilir.
- 2) Form ve Tutanakların elektronik ortamdaki kayıtları esas kabul edilir ve herhangi bir ihtilaf durumunda, bu kayıtlar esas alınır.
- 3) Form ve Tutanak çıktılarının imzalanmasını müteakip bu belgelerin yanlış doldurulduğunun ve bu hatanın memurdan kaynaklandığının anlaşılması halinde, sistemde bulunan önceki kayıt, memur tarafından iptal edilir. İptal işlemi memurun bağlı olduğu idare amirinin uygunluk vermesi ile tamamlanır. İptal durumunda imzalanan kâğıt nüshaların hepsi bir araya getirilerek idarede saklanır. Doğru bilgi ve tespitlere uygun olarak yeni bir belge doldurulur.
- 4) Sistemlerin bulunmadığı veya teknik nedenlerle çalışmadığı durumlarda, Form ve Tutanaklar kâğıt ortamında doldurulur, ayrıca bu belgeler için ayrı bir tescil defteri tutulur. Söz konusu defterin sayfaları numaralandırılıp mühürlendikten sonra, her bir sayfa ilgili Gümrük İdare Amirince onaylanır. Kâğıt ortamında doldurulan Form ve Tutanaklar daha sonra sisteme kaydedilir.
- 5) Form ve Tutanaklarda kişinin kimlik bilgilerine ilişkin bölüm doldurulurken kimlik belgesinin aslının ibraz edilmesi istenir.
- 6) Form ve Tutanaklar, işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına ilişkin sistemlerin kurulmasına kadar olan süreçte, EK'teki örneklere uygun olarak kâğıt ortamında doldurulmaya devam edecektir.

13/02/2013 tarihli ve 2013/1 sayılı "yolcu beraberli nakit kontrolleri" konulu Genelge yürürlükten kaldırılmıştır.

Sezai UÇARMAK
Bakan a.
Müsteşar V.

EK:

- 1-Nakit Beyan Formu (1 Sayfa)
- 2-Nakit Açıklama Tutanağı (1 Sayfa)

DAĞITIM:

Tüm Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlükleri

